

เวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด

(Working Time of the Provincial School Superintendents)

โดย

นางสาว นิภาพร สุทธิพันธ์ ค.บ.

001275

วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษา ความระเบียบปฎิธูฎามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2513

I 16974523

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฯ เป็นส่วน
ประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

นาง สุวรรณี

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ดร.วิมล ทรัพย์ ประธานกรรมการ
ดร.วิมล ทรัพย์ กรรมการ

ดร.วิมล ทรัพย์ กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ดร. วิทยุ โสภณ

วันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากหลายท่าน ได้แก่
 ดร. วิทยุ โสธร ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการวิจัย ได้ให้ความคิดเห็นแนะนำและแก้ไขตั้งแต่
 ต้น จนสำเร็จบริบูรณ์

ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณาออกหนังสือ
 นำส่งแบบสอบถามไปยังศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ ทำให้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง

คุณมงคล ศรีไพรวรรณ หัวหน้ากองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณา
 สละเวลาแก้ไขและแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถาม อีกทั้งรับและส่งแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยด้วย

คุณกร่าง ไพรวรรณ วิทยากรแห่งกองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา-
 ธิการ ได้กรุณาแนะนำให้ขอคิดเห็นในการใช้สถิติเพื่อการวิจัย อีกทั้งกรุณาให้ใบตำราเกี่ยวกับ
 เรื่องนี้ด้วย

ผู้ตรวจการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัดประจำกระทรวง ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และ
 เจ้าหน้าที่ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการบางท่าน ได้กรุณาทดลองตอบแบบสอบถาม ให้
 สัมภาษณ์และขอเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งความสะดวกในการค้นคว้าและพิมพ์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศเป็นผู้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม
 และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยอย่างมาก

คุณกุสิต ทิวถนอม ศิษยานุเสถียรฝ่ายสามัญศึกษา ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มี
 ส่วนช่วยผู้วิจัยตั้งแต่ต้น ควบคุมการตรวจทาน ให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลบางอย่าง รวมทั้ง
 คัดลอกต้นฉบับ

เพื่อนร่วมชั้นในแผนกบริหารการศึกษา ได้ช่วยให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้วิจัย
 ต้องการความกระจ่าง

สุดท้ายได้แก่มั่นจิตวิทยาลับ ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างเป็นอย่างไรยิ่งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวข้างต้น จึงขอขอบพระคุณ
 มา ณ โอกาสนี้ด้วย.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเวลาปฏิบัติงานที่แท้จริงของศึกษาธิการจังหวัดว่างานที่เป็นหน้าที่ และอยู่ในความรับผิดชอบของศึกษาธิการจังหวัดที่สำคัญบางประการนั้น ศึกษาธิการจังหวัด ได้พิจารณาตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นอัตราส่วนมากน้อยเพียงไร
2. เพื่อศึกษาถึงงานในหน้าที่ทั่วไปของศึกษาธิการจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติว่าคืออะไรบ้าง
3. เพื่อศึกษาว่าศึกษาธิการจังหวัดใช้เวลาปฏิบัติงานนั้นด้วยอัตราส่วนที่แตกต่างกันหรือไม่เมื่อแบ่งตามที่ตั้งจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ ระดับการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด

วิธีการวิจัย

สร้างแบบสอบถามจากการศึกษางานในหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด โดยค้นคว้า จากตำรา เอกสาร รายงานและการสัมภาษณ์ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด นำแบบสอบถามไปลองตอบแล้วปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยงาน 6 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) การวางแผนการศึกษา (2) การบริการและส่งเสริมทางการศึกษา (3) การนิเทศ โรงเรียนและประเมินผลการศึกษา (4) การบริหารงานบุคคล (5) การบริหารงานธุรการ และการเงิน และ (6) การให้บริการแก่ชุมชน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ 71 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 63 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 88.73

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดใช้คิดเปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามตามสัดส่วนในการใช้เวลาปฏิบัติงานแต่ละเรื่อง หากค่าเฉลี่ย (Weighted-Rank-Mean) ในงานแต่ละประเภท และวิเคราะห์ความแปรปรวนตาม ระเบียบวิธี Analysis of Variance

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยเวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศเรียงตามความมากน้อยของเวลาที่ใช้ไปในการปฏิบัติงานประเภทต่าง ๆ ตามลำดับ คือ

(1) การบริหารงานบุคคล (2) การบริหารงานธุรการและการเงิน (3) การวางแผนการศึกษา (4) การบริการและส่งเสริมทางการศึกษา (5) การให้บริการแก่ชุมชนและ (6) การนิเทศโรงเรียนและประเมินผลการศึกษา

2. การใช้เวลาของศึกษาธิการจังหวัดไม่ว่าโดยส่วนรวมหรือเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัดจะใช้เวลาปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลมากเป็นอันดับแรก และการบริหารงานธุรการและการเงินมากเป็นอันดับรอง ส่วนงานประเภทอื่นศึกษาธิการจังหวัดใช้เวลาปฏิบัติงานน้อยลงต่าง ๆ กันไป

3. ปริมาณเวลาปฏิบัติงานแต่ละประเภทของศึกษาธิการจังหวัดโดยส่วนรวมเมื่อเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ ปรากฏว่ามีงาน 2 ประเภทที่แตกต่างกันคือ (1) การวางแผนการศึกษา และ (2) การบริหารงานธุรการและการเงิน

4. ปริมาณเวลาปฏิบัติงานแต่ละประเภทของศึกษาธิการจังหวัดโดยส่วนรวมเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันในงาน 3 ประเภท คือ (1) การวางแผนการศึกษา (2) การนิเทศโรงเรียนและประเมินผลการศึกษา และ (3) การให้บริการแก่ชุมชน

5. ปริมาณเวลาปฏิบัติงานแต่ละประเภทของศึกษาธิการจังหวัดโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด.

ABSTRACT

Statement of the Problem

The research for this thesis was designed to study the working time of the provincial school superintendents of Thailand. The study was limited to 71 provincial school superintendents who were working at the time of the survey, which was 1970. Three major purposes of the study were as follows:-

1. To investigate the real working time of the provincial school superintendents.
2. To investigate the duties and responsibilities of the provincial school superintendents.
3. To relate the differences of the working time of the provincial school superintendents to the location of their work, their educational level and the amount of experience each had as a superintendent.

Methods and Procedures

A questionnaire was prepared after careful review of current literature dealing with activities to be performed by provincial school superintendents. More data were secured by interviewing retired provincial school superintendents. The main duties were divided into six classes: (1) Educational planning, (2) services and promotion in education, (3) supervision and evaluation, (4) personnel administration, (5) business management, and (6) services to the community. The questionnaires were sent to 71 provincial

school superintendents; usable returns were received from 63 of those approached, representing a 88.7 percent response rate.

The obtained data were then tallied, tabulated and analysed to provide such statistics as division of working time, weighted rank mean and testing the variation of the duties in each group using the analysis of variance.

Findings and Conclusions

The significant findings of this study can be summarized as follows:-

1. The average division of working time of all the provincial school superintendents in order of importance was (1) personnel administration, (2) business management, (3) educational planning, (4) services and promotion in education, (5) services to the community, and (6) supervision and evaluation.

2. The statistics on the division of working time by the superintendents comparing variations of work location, education level and experience showed that all superintendents spent most time on personnel administration and secondly on business management but that the order of importance for the other four classes of work varied.

3. Two kinds of work, which were (1) educational planning and (2) business management, varied in volume considerably depending on the various work location groups.

4. Three kinds of work, which were (1) educational planning, (2) supervision and evaluation, and (3) services to the community

varied in volume considerably depending on the educational level of the superintendents.

5. There were no significant differences in total working time of the school superintendents when divided by number of years of experience as a superintendent.

สารบัญ

บท

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
รายการตารางประกอบ	ง
1. บทนำ	1
(1) ภูมิหลังของการวิจัย	1
(2) ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
(3) ขอบเขตของการวิจัย	5
(4) สมมุติฐานของการวิจัย	6
(5) ความสำคัญของปัญหา	6
(6) คำจำกัดความ	7
(7) ลำดับชั้นของการเสนอข้อมูล	8
2. วรรณกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	9
(1) งานในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จังหวัด	9
(2) ความคิดเห็นของนักการศึกษาไทยเกี่ยวกับหน้าที่ และความ รับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จังหวัด	16
(3) หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่กำหนดคามระเบียน	23
(4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
(5) สรุป	37
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	39
(1) วิธีดำเนินการวิจัย	39

สารบัญ (ต่อ)

<u>บท</u>	<u>หน้า</u>
(2) การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
(3) การวิเคราะห์ข้อมูล	41
(4) สรุป	44
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
(1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
(2) การวิเคราะห์เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	47
(3) เปรียบเทียบเวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	61
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	86
(1) ความมุ่งหมายของการวิจัย	86
(2) วิธีดำเนินการวิจัย	86
(3) การวิเคราะห์ข้อมูล	87
(4) ผลการวิจัย	87
(5) ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	107
(1) จดหมายขอความร่วมมือในการทำการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย	
(2) จดหมายขอความร่วมมือในการทำการวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ	
(3) จดหมายขอความร่วมมือในการทำการวิจัยของผู้วิจัย	
(4) แบบสอบถาม	

รายการตารางประกอบ

ตารางที่ 4

	<u>หน้า</u>
1. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน แบ่งตามภาคภูมิศาสตร์	41
2. การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
3. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
4. เวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด	47
5. เวลาปฏิบัติงานโดยเฉลี่ย ของศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ	49
6. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการวางแผนการศึกษา	50
7. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการบริการ และส่งเสริม ทางการศึกษา	51
8. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการนิเทศโรงเรียน และ ประเมินผลการศึกษา	54
9. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการบริหารงานบุคคล	55
10. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการบริหารงานธุรการ และการเงิน	57
11. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดในด้านการให้บริการแก่ชุมชน ..	59
12. เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดเมื่อแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์	62
13. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษา ของศึกษานิเทศก์จังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ ..	63
14. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริการและส่งเสริม ทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตาม ภาคภูมิศาสตร์	64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

<u>ตารางที่</u>	<u>หน้า</u>
15. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการศึกษาในโรงเรียน และประเมินผลการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์	66
16. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคลของศึกษาธิการจังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ ...	67
17. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานธุรการและการเงินของศึกษาธิการจังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์	68
18. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการศึกษาให้บริการแก่ชุมชนชนของศึกษาธิการจังหวัด เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดตามภาคภูมิศาสตร์ .	69
19. เวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด แบ่งตามระดับการศึกษา	70
20. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาตามระดับการศึกษา	71
21. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนของเวลาปฏิบัติงานด้านการบริการ และส่งเสริมทางการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาตามระดับการศึกษา	72
22. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการศึกษาในโรงเรียน และประเมินผลการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาตามระดับการศึกษา .	73
23. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคลของศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาตามระดับการศึกษา	74
24. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานธุรการ และการเงินของศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาตามระดับการศึกษา	75

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

<u>ตารางที่</u>	<u>หน้า</u>
25. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการให้บริการแก่ชุมชนของ สองศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระดับการศึกษา	76
26. เวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด แบ่งตามระยะเวลาที่ดำรง ตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด	78
27. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษา ของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัด	79
28. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริการและส่งเสริม ทางการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะเวลาที่ดำรง ตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด	80
29. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการนิเทศโรงเรียน และประเมินผลการศึกษาของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะ เวลาที่ยังดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด	81
30. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล ของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะเวลาที่ยังดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัด	82
31. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานธุรการ และการเงินของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะเวลาที่ยังดำรง ตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด	83
32. การวิเคราะห์ความแปรปรวนเวลาปฏิบัติงานด้านการให้บริการแก่ ชุมชนของศึกษาธิการจังหวัด พิจาณาตามระยะเวลาที่ยังดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัด	84

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

<u>ตารางที่</u>		<u>หน้า</u>
33.	แสดงเวลาปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยของศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ	88
34.	เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด	89
